

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primii decat numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretinlu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siesc lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „ „

Pentru Roman'a :

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala pentru fiesoc-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 26/14 iuliu 1870.

Siedinti'a de la 22 a l. c. a dietei Ungariei ni servese de mare invetiatura, prin conduit'a toturor deputatoru magiari relativa la votarea §-lui 20 alu proiectului de lege pentru organizarea municipieloru.

Cum ca partit'a stanga magiara a lucratu si mai inainte in acordu cu partit'a guvernamentale si ca, prin opusetiunea sa, carea s'ar' poté numi mai bine fanfaronada si ciarlantania, a voitu numai se insiele pre natiunile neindreptate, naive si credule, acést'a amu sciutu-o; inse, daca amu fi avutu ce-va indoielea in acésta privintia, apoi siedinti'a de la 22 a l. c. a dietei magiare ni pune in mana fapt'a flagrante si prob'a constatata, ca opusetiunea magiara este un'a si ca, pre sub mana, — ce'a ce este egal cu perfidi'a, — este contielesa intru tote cu guvernulu si cu partitulu acestui-a, pentru a oprime pre cele-l-alte natiuni d'in tiera. A nume, ocaziunea era binevenita, pentru ca guvernulu se cada cu §-lu 20 alu proiectului seu de lege, care constituie diumetatea reprezentantiei comitatense d'in voturi virile; inse ce face opusetiunea magiara? Vediendu ca acestu paragrafu este in periclu, mai multi de 50 membri ai opusetiunei magiare au absentatu de la siedintia, ba, sub tempulu votarei, precum ni se spune, unii se preambiau chiaru prin coridorele edificiiului dietei, numai ca se nu voteze, si asié caus'a si onorea magiara fu salvata: §-lu 20 fu primitu cu una majoritate de 37 voturi. Asié dara este evidentu, ca romanii nu mai potu avé nimica cu diet'a Ungariei; acf ori-ce persuasiune si lupta prin argumente au incetatu. Chiaru si orbulu trebuie se veda acést'a. Constatandu aceste, vomu pune sub ochii lectoriloru nostri numele deputatoru romani, cari s'au infatisiatu in siedinti'a memorata si au votatu contr'a §-lui d'in cestiune; acesti a sunt: DD. Babesiu, Buteanu, dr. Hodosiu, Ionescu Laz., Iurca, Mihali, dr. Mocioni Al., Petricu, Popoviciu Sigm. si Stanescu; pentru proiectu a votatu uniculu: Ivaskovics (daca cine-va crede, ca si acestu d. dep. este romanu, ca ci noi nu credem u); absentii au fostu: DD. Bogdanu, Borlea, Hosszu (consiliariu ministerialu), Ioanovicu (secretariu de stat), Ionescu Demitr., dr. Maniu, Mocioni Ant., Mocioni Eugenu (d'in cauza de morbu), Mocioni Georg., Popu Ios. si Popu Sig. Se intielege, ca doi insi d'intre dd. deputatii absinti, alesii in Transilvania, nu potu fi considerati ca deputati romani, d'in caus'a abstenerei totale a romaniloru de acolo de la alegerile pentru diet'a d'in Pest'a, precum amu spusu-o de alta data; era cea-l-alti, — afara de DD. G. Ioanovicu si Ios. Popu, a caroru-a conduita amu desaprobatu-o si o desaprobatu totu-de-un'a, — au condamnatu degia, prin voturile lor, intregu proiectulu de lege pentru organizarea municipieloru.

Dupa aceste, se constatamu una fapta, carea trebuie se impla de dorere animele toturor romaniloru.

In momentulu, candu diet'a Ungariei, prin adoptarea proiectului de lege pentru organizarea municipieloru, face impossibila esistintia politica a natiunei romane d'in partile dismembrate, comitatele si districtele supuse Ungariei; in momentulu, candu Transilvania este guvernata prin legea martiale si man'a de feru a guvernului magiaru d'in Pest'a; in momentulu, candu tunurile au se bubuia in intreaga Europ'a; candu Russi'a este la otarele Romaniei si ne amenintia; candu Angli'a, Itali'a, Turci'a, Austro-Ungari'a, ba chiaru si staturile americane, se pregatescu la una lupta fatale, necunoscuta si neprevedita, ale carei-a consecintie trebuie se inspire cele mai seriose inrigiri fiacarui romanu, care si-iubese teritoriulu, limb'a, traditiunile si viitoriulu seu; cu pucine cuvinte, in momentulu celu mai criticu ce a existatu canduva pentru staturi natiuni, pentru viet'a si prosperarea lor: deputatii romani se departeaza unulu câte unulu de la

dieta, fara ca se spuna in faci'a lumii, ce pusetiune voru luá romanii facia cu adoptarea proiectului de lege pentru organizarea municipieloru; fara ca se reclame in faci'a Europei, cu tota puterea cuventului, eliberarea Transilvaniei d'in catenele suverbitutii; fara ca, aici in centru, se veghieze necontenitu si se petreca cu atentiune ce'a ce se intempla si se va intempla impregiuru; fara se se ingrisesca, carea va fi tienti'a romaniloru intr'una conflagratiune generala a Europei si, in fine, lasandu-ne cu totulu in dubiu si esitatiune cu privire la tote aceste cestiuni mari. Trebuie se marturisimu, ca noi amu asteptatu, ca deputatii romani se dechiare mai lamuritu si mai chiaru decâtu ori si candu, ce vomu avé d'a face in aceste impregiurari critice.

In catu ne-a ajutat vocea nostra debila, noi amu dechiaratu mai a dese, ca ranele infipte natiunei romane prin guvernulu magiaru si prin diet'a Ungariei sunt mai vertosu assediulu Transilvaniei, legea injusta de natiunalitate, legea magiaritoria a instructiunei publice, legile in vigore de proprietate (urbarialitate, regaliele, etc.), dupa cari, necum se se imbunatatesca sortea romanului tieranu, ba devine d'in di in di mai trista si mai desolatoris. Inse guvernulu magiaru nu s'a multumitu cu atata, ci vine a ne lovi in facia cu proiectulu seu barbaru pentru organizarea municipieloru chiaru atunci candu nu mai avemu putere de a suportá alte suferintie si nedreptati, la cari suntemu degia supusi; chiaru atunci, candu amu avé cea mai mare trebuintia de pace si de multiunire interna. Amu mai intrebatu si intrebamu inca, unde este una idea pentru carea romanulu ar poté se se insufletiesca la unu momentu de actiune comune? Unde este libertatea natiunei romane in Transilvania si Ungari'a, carea se ne entuasmeze in momentulu periculu? Noi amu constatatu de multe ori situatiunea romaniloru in Austro-Ungari'a; acésta situatiune nu s'a amelioratu nece decâtu, ba suntemu mai loviti asta-di decâtu ori si candu, ca ci guvernulu magiaru a voitu si voiesce asié. Pentru ce dara „Pesti Napló“, diuariulu principalu alu partiei guvernamentale magiare, ne provoca ca, fara deosebire de natiunalitate, se ne intrunim cu totii si se aperamu, la momentulu datu, regele, patri'a si constitutiunea? Ce intielege „Pesti Napló“ asta di sub espressiunea „fara deosebire de natiunalitate“, candu insu-si partitulu seu a creatu legea de natiunalitate, carea ni spune verde in facia, ca in Ungari'a esiste numai natiunea magiara, unica si indivisibile? Pentru ce „Pesti Napló“ calca asta-di legea sa propria si pentru ce nu se adreseza, conformu legii de natiunalitate, numai la natiunea magiara, unica si indivisibila, ca acést'a se apere, la momentulu datu, regele, patri'a si constitutiunea magiara? Au dora a uitatu „Pesti Napló“, ca, in intielesulu legii de natiunalitate, regele este magiaru, patri'a este magiara, constitutiunea este magiara, „magyar király, magyar haza, magyar alkotmány?“ Cum de nu si aduce a minte „Pesti Napló“ ca, deputatu E. B. Stanescu, cutezandu a se numi una data in camera „representante alu natiunei romane“, presiedintele cetii simpliciter paragrafi legii de natiunalitate si lu indruma la ordine, dicundu-i, ca in Ungari'a existe numai una singura natiune: natiunea magiara, unica si indivisibila?

Daca diuariulu „Pesti Napló“ are una memoria atatu de scurta, apoi i aducemu a minte legea, i aducemu a minte faptele partitului seu. Era catu pentru aperearea comune, fara deosebire de natiunalitate, a regelui, a patriei si a constitutiunei, la carea ne provoca diuariulu „Pesti Napló“, i potemu spune de timpuru, ca natiunea romana nu are trebuintia de insufletirea diuariului „Pesti Napló.“ Intielegemu noi bine adres'a ce ni se face cu espressiunile seducatorie: „fara deosebire de natiunalitate,“ inse vomu

spune diuariulu „Pesti Napló“ fabul'a cunoscuta, ca capr'a, indepartandu-se una data de a casa, a datu edului instructiunea buna, ca se nu asculte de vorbele dulci si magulitorie ale lupului, care lu va invita la erba verde. Fii natiunei romane voru esi, fara in doiela, la campulu verde, unde voru fi gat'a a murf pentru natiune, patria si libertate, inse voru dispretiui totu-de-un'a invitarea seducatoria a lupului. Noi nu credemu lupului, elu este inca totu selbatecu. Se se imblandiesca dara lupulu; se vedemu una data fapte si nu numai vorbe, ca-ci de vorbe gole ni este gretia.

De pre campula bataliei.

Nu vomu vorbi despre caus'a resbelului eruptu intre Franci'a si Prussi'a, ca-ci on. nostri cetitori s'au potutu orienta in acésta privintia d'in scirile electrice de pana acum'a ale diuariului nostru, ci ne vomu margini a compará puterile fizice ale ambelor parti belligerante precum si a elemintelor, cari trebuie se influentieze a supr'a decurgerei si a rezultatului luptei, si apoi a areta planulu lor de operare un'a contr'a altei-a. Asié armat'a francesa consiste d'in infanteria, cavaleria, artileria si trupe tehnice; infanteria sta d'in 100 regimente, d'in cate 2 batalione, avendu 471.600 fetiori, gardele mobile ale infanteriei: 245.000 fet.; cavaleria consiste d'in 75.700 fet.; artileria armatei: 61.900 fetiori cu 1344 tunuri, mitrailleusii artileriei: 124 tunuri si gardele mobile: 14.000 fet. cu 492 tunuri; trupele tehnice: 10.800 fet. si gardele mobile ale acestoru-a: 500 fetiori; cu totulu 879.500 fetiori si 1836 tunuri. Armat'a Prusiei (a federatiunei germane de Nordu) e organizata in modulu urmatoriu: infanteria: 520.300 fetiori si Landwehr-ulu infanteriei: 143.000 fet.; cavaleria: 69.400 fetiori de linia si Landwehr-ulu: 10.000; artileria: 102.230 fetiori cu 1680 tunuri; trupele tehnice ale armatei: 24.100 fetiori; cu totulu: 870.000 fet. si 1680 tunuri. Baden are 44.000 fetiori artileria, Wurtemberg'a 45.000 si Bavari'a 115.000. Considerandu, ca aceste trei state germane de media-di au dechiaratu ca in acestu resbelu voru lupta de a-laturea cu Prussi'a pentru caus'a germana, contingentulu armatei prusesci se suie la 1.074.000 barbati si 1680 tunuri, prin urmare proportiunea puterilor e pre partea Prusiei.

Diuariulu „Liberté“ spune, ca intréga armat'a francesa se va impartii in 8 corpuri. Corpulu primu, constatoriu d'in 4 divisiuni, va avé de comandantu pre maresialulu Mac-Mahon; alu doile-a, 4 divis., comandante generalulu Frossard; alu treile-a, 3 divis., generalulu Ladmirault; alu patrule-a, 4 divis., maresialulu Bazaine; alu cincele-a, 3 divis., generalulu Failly; alu siesele-a, 4 divis., gener. Canrobert; alu sieptele-a, 3 divis., gener. Douai si alu optulea constatoriu d'in gard'a imperiale si reserva, va fi comandatu de generalulu Beabaki. Generalulu Pelikar va primi una comanda deosebita. Imperatulu si-va luá cartirulu principalu in cetatea Nancy si va fi concomitatu de principele imperialu. Generalulu Canrobert va statiuna cu corpulu seu, precum se afirma, la confinele Belgiului, pentru a veghia a supr'a acestui statu neutralu. Scirile mai recinti spunu, ca Parisulu este mai cu totulu desiertatu de trupe si ca transportarea trupeloru c'ira resaritu se continua si acum'a, unde, precum se dice, aru sta degia 300.000 fetiori. De altmintrea, nu se scie mai nemic'a despre postarea armatei franceze de operare.

Catu despre armat'a prusesci, ace'a se va impartii, conformu telegramelor sosite d'in Berolinu, in trei parti si anume, armat'a de Nordu sub conducerea lui Steinmetz, armat'a centrale comandata de principele Fredericu Carolu, si armat'a de Sudu sub conducerea principelui de corona. D'in corespundintiele si telegramele de pana

acum'a pare, că Prussia voiesce in prim'a linia — mai cu sēma d'in consideratiuni politice — a-si inlesni defensiv'a la Main'a de sudu. Se dīce, că 80,000 sassoni si prusiani au plecatu cātra Mannheim si cā acolo au sositu totu atātea trupe germane de nordu. Corpulu prusescu de garda are sē stationeze acolo sēu in Bavari'a renana. Cam la 80,000 militari germani de sudu sunt pre cale cātra apusu. Divisiunea a dou'a a armatei bavarese va fi si sositu in Pfalzu, unde d'impreuna cu trupele bavarese si prusesci de acolo va formā unu contingentu insemnatu. Preste vre-o cāte-va dīle voru stā intre Mainz si Rastatt celu putienu 200,000 militari germani.

Precum se vede, ambe părțile belligerante sunt, mai multu sēu mai putienu, ocupate cu concentrarea poteriloru lor armate, cari voru avē a jocā infricosiatele scene sangerose, ce se prepara a erumpe la fluviulu Renu, in apusulu betranei Europe. De aci urmeza, că neci una parte nu este inca pregatita la una lupta decisiva, care va urmā, precum se crede, numai in dīlele prime a le lui augustu.

Proiectu de statute

pentru Societatea spre scopulu creării unui fondu de teatru naționalu romanu.

Capu I.

Scopulu, titlulu si midi-locele.

§. 1. Se institue o Societate pentru crearea unui fondu, d'in care cu timpul sē fia posibila infintierea unui teatru naționalu romanu d'incece de Carpati.

§. 2. Societatea porta numele: „Societate pentru fondu de teatru romanu.“

§. 3. Midi-locele sunt:

- contribuiriile si ofertele membriloru Societății;
- alte oferte, legate si
- ori-ce felu de daruri si venituri menite scopulu Societății.

Capu II.

Membrii Societății.

§. 4. Toti Romanii potu deveni membri Societății.

§. 5. Membrii sunt:

- fondatori, cari dau odata pentru totu-de-un'a in bani gat'a sēu in obligatiune formala 1000 fl. Acest-ia se potu reprezentā in adunările generale ale Societății si prin mandataru.

- ordinari, cari sēu dau odata pentru totu-de-un'a in bani gat'a ori in obligatiune formala sum'a de celu pucinu 100 fl.;

acesti-a sunt membri pre viētia;

- sēu se oblēga a dā cāte 6 fl. pre trei ani celu pucinu;

acesti-a sunt membri pre timpul, in cātu corespundu obligamentulu luatu facia cu Societatea.

- Toti acei-a, cari sēu contribuiescu mai pucinu d ecātu membrii ordinari, sēu n'au calificatiunea personala d'a fi membrii ordinari ori fondatori, sunt membrii ajutatori.

Capu III.

Adunarea Societății.

§. 6. Societatea si-manifesta activitatea prin adunarea generala, prin comitetulu centralu si prin functiunarii sēi.

§. 7. Adunarea generala o compunu membrii fondatori, respective mandataru lor, si membrii ordinari — cu votu decisivu, er' cei ajutatori cu votu consultativu.

§. 8. Adunarea generala se tiene celu pucinu odata pre anu.

§. 9. Decisiunile se facu prin majoritate de voturi a celor de facia.

§. 10. Agendele adunării generale sunt:

- a-si alege unu presiedinte si unu vice-presiedinte pentru unu periodu de trei ani;
- a alege unu comitetu pentru administrarea afaceriloru sale;
- a esaminā raportulu comitetulu si a decide a supr'a lui;
- a alege comisiunile necesarie;
- a votā spesele anuale;
- a discutā a supr'a midi-loceloru in favorulu Societății;
- a desige locul si timpul pentru viitor'a adunare generala.

Capu IV.

Comitetulu Societății.

§. 11. Resiedinti'a comitetulu e Pest'a.

§. 12. Comitulu se compune d'in sēpte membri, a

nume: unu presiedinte, unu vice-presiedinte, doi secretari, unu cassariu si alti doi membri.

Comitetulu se constitue pe sine insu-si.

§. 13. Comitulu pote formā subcomitete pentru promoverea scopulu Societății.

§. 14. Comitulu se alege pre trei ani. Membrii potu fi realesi.

§. 15. Comitulu va tienē siediintia in fia-care luna odata; cerendu trebuint'a, va tienē si mai de multe ori.

§. 16. Comitulu reprezenta Societatea in afara; elu ingrivesce de averea Societății, de observarea statuteloru si esecuta decisiunile adunării.

§. 17. Tote actele in numele comitetulu si alu Societății au sē fia subscribe de unu presiedinte si de unu secretariu.

§. 18. Comitulu va locā banii incassati la unu locu siguru pentru fructificare. Elu va portā registre despre tienera in evidintia a membriloru si altoru contribuitori, a timpulu de candu si a sumeloru capitalisate pentru fructificare. Elu va face raportu adunării generale despre tota activitatea sa de preste anu.

§. 19. Comitulu este respundietoriu adunării generale de tote actiunile sale.

§. 20. Functiunea comitetulu este gratuita.

Capu V.

Dispositiuni generale.

§. 21. Societatea va incepe anulu sēu indata dupa votarea acestoru statute.

§. 22. Candu fondulu Societății se va urcā la o suma, d'in carea s'ar' potē realizā infintierea teatruulu naționalu, adunarea generala — convocata a nume pentru acestu scopu — va decide a supr'a acestei cestiuni.

Totu odata ea va decide, daca Societatea mai are sē esiste ca atare, sēu a se institui o societate a nume pentru teatru?

§. 23. Aceste statute, dupa votarea lor, se voru substerne guvernulu țierei spre sciintia.

Aceste statute votate de comitetulu esmisu prin „programulu preparativu“ de la 7. aprile a. e., se publica spre scopulu prevēditu in acel'a-si programu, punctu II, lit. a.

Pest'a, 6. iuliu 1870.

In numele comitetulu:

Dr. Iosifu Hodosiu,

presiedinte.

Iosifu Vulcanu,

secretariu.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siediinti'a de la 22 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Colom. Széll. D'in partea guvernulu au fostu de acia ministrii, Ios. Szlávy si b. Ios. Eötvös.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siediintei trecute, presiedintele aduce la cunoscinti'a camerei, că deputalulu Stef. Rudnaya, in urm'a numirei sale de jude, si-a depusu mandatulu. Se va ordinā alegere noua in cerculu respectivu. Dupa ace'a spune, că alegatorii d'in Poseniu, cari au fostu protestatu contra' alegerei deputatulu Eduardu Horn, si-au retrasu protestulu, prezentandu in locul lui unu altu protestu. Se transpune comis. 6 judiciare. In fine se presinta mai multe petitiuni, cari se tramitu comis. petitiunarie.

Eduardu Horn adresēza ministrulu de finacie urmatori'a interpelatiune: Considerandū, că, in urm'a influintiei resbelulu d'intre Franci'a si Prussia, a intrevēnitū degiā una crisa comerciale insemnata in cele mai multe piatie comerciale si asiē si in Pest'a; considerandu că nouele restringeri de creditu ale mai multoru institute de banca, si anume ale filialei bancei naționalu austriace d'in Pest'a, aducu comerțulu ung. in cea mai critica pusetiune; considerandu in fine, că si crescerea cea rapede a agiulu inca este una cauza a crisei, lu intrebā. 1) Care este rezultatulu lucrāriloru anchetei esmisā de camera in lun'a lui noemvrie a anulu trec. pentru că sē studieze cestiunea regulării valutei si a raporteloru bancei naționalu, avendu apoi a raportā camerei in acēsta privintia? 2) In ce stadiu se afla desu memoratele negociāri ale guvernulu cu banc'a naționalu, susceptu cu scopu d'a o induplecā, pentrucā sē observe facia de Ungari'a una procedere mai reala? 3) Dacā, precum cu dorere trebeu presupusu, neci lucrā-rile anchetei neci negociāriile guvernulu n'au inca neci pāna asta-di vre-unu rezultat, crede ore dlu ministru, că se va mai potē sperā vre-unu rezultat in un'a sēu ce'alalta privintia? 4) La casu inse candu nu se va mai potē contā la neci unu rezultat, aplecatu si capabilu e guvernulu a luā despusetiuni, c. funestele urmāri, causate prin intardiarea lui de pāna acum'a in acēsta cestiune, sē fia incāta-va moderate. — Se va comunicā ministrulu con-cerninte.

La ordene d'ilei urmeza votarea asupr'a §-ului 20 d'in proiectulu municipalu, precum si a supr'a amende-

menteloru facute la elu. Se voteza asupr'a teestulu comisiunei centrali si se respinge. Se face votare nominalu asupr'a modificatiunei deputatulu Franc. Pulszky, a carei-a rezultat este urmatoriulu: d'intre 401 deputati verificati, 167 au votatu pentru, 130 contra' modificatiunei, absinti au fostu 103, presiedintele n'a votatu. Deci principiulu voturiloru virile s'a adoptatu cu una majoritate de 37 voturi.

Dupa ace'a se cetescu si primescu, parte cu, parte fara modificatiune, §-ii urmatori pāna la alu 51-lea.

Siediinti'a se inchiaia la 1 ora d. m.

Siediinti'a de la 23 iuliu.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Stef. Majláth. Pre bancele ministeriali: b. Ios. Eötvös, Stef. Gorove, Ios. Szlávy si Balt. Horváth.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siediintei trecute, presiedintele aduce la cunoscinti'a camerei trist'a sciire despre morteā deputatulu Isidoru Mátyus, alesu in cerculu St. Lőrincz, cottulu Bány. Camer'a, esprimandu-si protocolaru condolinti'a pentru acēsta perdere, invita pre presiedinte a ordinā alegere noua in cerculu respectivu. Dupa ace'a se presinta mai multe petitiuni, cari se transpunu comisiunei petitiunarie.

Comis. economica presinta unu raportu relativu la reparatiunile ce au a se face la edificulu camerei, invitandu o a-i asignā pentru scopulu acestu-a sum'a de 7597 fl. — Se va tipari si pune in desbaterea camerei.

La ordene d'ilei urmeza continuarea desbaterei specialu a supr'a proiectulu municipalu. Ladislau Tisza face cu privire la §. 52 urmatori'a modificatiune: „Guvernulu este reprezentatu in cote, scaunele ardelenesci si in districte prin comitele supremu, judele regescu si prin capitanulu supremu, era in cottulu Zips prin comesu; comitii supremi etc. sunt numai oficiali primari, cari controleza administratiunea juridictionale, nepotendu dispune immediatu a supr'a oficialiloru alesi de juridictione.“

Iul. Kautz propune, ca in loculu alineei a dou'a d'in §. sē se puna: „Comitele supremu alu cottulu nu potē fi de una-data si comite supremu alu cetātiloru de pre teritoriulu cottulu, prevēdite cu drepturi juridictionali; d'in contra, mai multe cetāti cu drepturi juridictionali potu avē unu comite supremu comunu.“

Vilhelmu Tóth primesce modificatiunea deputatulu Iul. Kautz, era Paulu Moricz, b. Lud. Simonyi, Col. Tisza, si Ios. Vidliczka y partinescu pre a lui Ladislau Tisza. Camer'a adopta modificatiunea lui Iuliu Kautz. Dupa ace'a se primescu parte cu, parte fara modificatiune, §-ii 53, 54 si 55.

Emericu Stancu: Onor. Camera! Ne priminda §-ulu d'in discutiune, eu mi punu intrebarea, pre carea d'in aceste doue modificatiuni o asiū potē primi?

Modificatiunea dlu deputatu Kaatz nu o potu spriginī d'in caus'a propriei sale motivāri că-ci, dice, nu voiesce ca cottulu si cetātile se aiba unulu si acelu-a-si comite supremu, pentru că cottulu si cetātile au diferite interese pre cari una persona, unu organu guvernamentalu, nu le potē complanā, nu le potē indestuli; d'in contra partinesce partea proiectulu, conformu carei-a mai multe cetāti potu avē unulu si acelu-a-si comite supremu. Deci, dacā recunoscē, că cottulu si cetātile potu avē interese diferite, apoi nu sciū, cum de nu vede si ace'a, că mai multe cetāti inca potu avē diferite interese opuse, pre cari nu le potē reprezentā una persona. A dou'a objectiune a mea e totu ace'a pre carea a mentiunato degiā si dlu deputatu Colom. Tisza, si a nume: punctulu de vedere finacialu. Prin modificatiunea dep. Kautz s'ar' implē de nou unu postu neproductivū spre greutatea si daun'a poporulu, in interesulu unei astu-feliu de persone, carea ar odihni numai in „dolce far niente.“

Preste totu, eu nu sum amiculū institutiuniloru comitiloru supremi, in deosebi cu privire la cetāti, că-ci scimu d'in esperintia, că in mai multe cote s'a exercitatu administratiunea si fara comitele supremu, si a nume in cottulu Aradulu 2 ani, in alu Temisioarei 2 ani si in Torontalu era 2 ani, fara ca administratiunea sē fia suferitu prin acēst'a ore-care dauna. Inse dacā voiti sē esecutati institutiunea comitiloru supremi, in casulu acestu-a, in urm'a motiveloru aduse de d'insulu, primescu modificatiunea condeputatulu meu Ladislau Tisza, cu carea consentiescu si pre carea nimene nu a combatut'o inca. (Aprobare in stang'a.)

Siediinti'a se inchiaia la 2 1/2 ore d. m.

Discursulu deputat. E. B. Stancu

(tenuu in siediinti'a de la 14 iul. a camerei Ung.)

(Urmare.)*

Dupa §. 61, dacā vre-una decisiune a derogatoriloru cottensi este nedrepta, se apelleza asisderea la vice-ispānu. Precum spusei, acēsta este una anomalā că-si, dacā judele procesualu sēu ori-care altu derogatoriu sunt alesi prin juridictione, apoi decisiunile lor nu potu fi esaminate, decātu prin juridictione, asiē ca-si la orasie.

*) Vedi Nr. tr. alu „Feder.“

§. 65. este încătu va curiosu. Acestu-a dîce că ser-vitorii, dacă si implinescu detorintiele lor cu fidelitate, se aplica pre vietia. Projectulu de lege contine una dispu-setiune, conformu carei-a arcivariulu inca se numesce pre vietia. Eu intielegu si primescu această dispusetiune. Arcivariulu trebuie să fia procedutu cu cunoscutie speciali, pentru că regularea si ordinarea actelor vechie reclama multu tempu, multa atentiune si multa esperientia, asié că dacă, dupa căti-va ani, deregatoriulu versatu in aceste lucruri ar' fi substituitu, in urm'a noiei alegeri prin unu altu individuu nou, acestu-a ar' produce numai confusiune. Inse, cum se pote dice a priori, că ser-vitorii inca se voru alege pre vietia, dar' numai sub conditiunea că voru ave conduita buna: acést'a nu o intielegu, acést'a este unu lucru ridiculu; că-ci, dacă una asemenea conditiune absurda nu este necesaria pentru alegerea pre vietia a arcivariloru: apoi chiaru asié s'ar' fi potutu dice si cu privire la ser-vitori, simplu, că se voru aplicá si ei pre vietia. Este pre naturalu că, dacă conduita lor va fia rea, voru fia destituiti d'in posturile lor.

§. 66. dispune, că acei individi, cari sunt persecutati prin una actiune criminale, nu potu fia ales in comitete. Acést'a inca este una nona restrictiune a libertatii individuali si cetatienesci. Nece chiaru cele mai draconice ordinationi nu admitu, ca cinc-va, fara de probe si inainte d'a fia condamnatu, să fia consideratu de blastematu, culpabilu, sau criminalu. Cu tote aceste, §-lu d'in cestiune vate-ma onorea cetatianului numai d'in caus'a, că vr'unu inimicu personalu alu său a avutu placerea de a-lu denunciá in diu'a de alegere seu mai inainte.

La noi nu e regulata procedur'a penale. Concedu, că se voru aflá omeni, cari intielegu cestiunea astu-felin, că numai atunci existe actiune criminale, candu tribunallu, terminandu-se investigatiunea, ordineză inactiuneara. La noi inse, in lips'a de procedura penale, nu este asié in praxe, precum e statoritu in dreptulu austriacu penalu si in procedur'a lui, ci, de comunu, la noi se intempla, că ore-cine-va face una denunciare criminale la registratura, despre carea apoi se ie actu, si procurorulu generalu, dupa procedur'a sumaria, citéza numai decátu pre celu denunciatu, se asculta martorii, se autentica fasiunile si tribunalulu aduce indata sententia. Acum, dacă legea dispune, că nimene nu pote fia oficialu, care stá sub actiune criminale, atunci acést'a dispusetiune nimicesce ca totulu libertatea individuala si civile, că-ci prin denunciarii emanate d'in asemenea relatii inimice, alegerea individoru capabili pote fia totu-de-un'a impededata.

§ulu 75. . . .

Presiedintele: Permeti-mi dle deputatu, ca conformu detorintiei mele se ve facu atentu, că acum'a nu suntemu la desbaterea speciale ci la cea generale, si cele ca sti binevoitu a le spuna, au locu la desbaterea speciale.

Em. Stanescu: On. cam., cu criticu intregu projectulu de lege d'in §-u in §-u, si dupa-ce lu voi fi criticatu, voi documentá, că acestu-a e unu astu-felin de opu carele, d'in caus'a partiloru sale defectuose, nu se pote adoptá de basa pentru desbaterea speciale. Acést'a inea e unu modu de documentare! Dupa mine, acestu projectu de lege scémena unu vestimentu ruptu de iérna, pre care lu duce ore-cine-va la croitoriu, pentru a-lu repará, éra acestu-a i respunde că, decátu se cárpesca acést'a ruptura, mai bucurosu i-face unulu nou, totu cu pretiulu acelu-a. (Sgomotu.)

In cătu tempulu este aménatu, dacă veti binevoiti a-mi permite, voi continuá mane. (S'audimu!) Dupa §. 75 daun'a o rebonifica in prim'a linea acelu-a, care este indetoratu se veghieze in acést'a privintia, éra nu inspectoriulu. Acestu-a inca e unu principiu deosebitu, că nu cassieriulu, ci celu ce veghieza asupra cassei, adeca inainte de tote vice-comitele este indetoratu a rebonificá daun'a, éra cassieriulu numai in rondulu alu doilea pre langa regesu. Acestu principiu e cu totulu nou si va dá oca-siune spre discussiuni forte multe, că-ci vice-comitele se va escusá de multe ori, că are multu lucru si că, fiindu ab-sente in afaceri oficiali, nu a avutu tempu să tiena inves-tigatiune inainte de comiterea daunei cu câte-va minute, si dupa acea a aflatu cass'a in ordine buna, si alt, pre candu §. 73 dice, că: „cine denuncia pre cine-va, si nu pote documentá denunciarea, se pedepsesce, ca litigante temerariu, cu una muleta pana la 500 fl. Si asié nimene nu va pre ave voia a pasi cu acusa contra vice-comitelui, ca. contra acelu-a, care are d'a veghia asupra cassei. Dupa parerea mea acestu §. ar' trebui modificatu in modulu urmatoriu: In prim'a linea indetoratu a rebonificá daun'a acelu-a care administreza, si numai in rondulu alu doilo-a acelu-a care este chiamatu se veghieze asupra admini-stratorului.

§. 78. dispune, ca investigatiunea disciplinaria se o ordineză adunarea generale seu comitele supremu. Acést'a de asemenea a nu este permis, că-ci dupa acestu pro-jectu, oficialii voru fia de doue categorii: alesi si substi-tuiti, respective denumiti. Conformu principiiloru self-gu-vernamentului, numai juridictiunea pote ordiná investiga-tiune disciplinaria contra oficialiloru alesi si prin urmare comitele supremu va ave dreptulu de a dispune numai

fačia de oficialii denumiti. Dreptu-ace'a, acestu §. contine éra-si noué confusiuni de dreptu.

Conformu §-ului 79, adunarea generale alege doi membri in comisiunea disciplinaria, éra comitele supremu numesce doi si pre presiedinte, prin urmare numesce majoritatea. Acestu §. areta, că totu actulu alegerei este illusoriu. A nune, dacă ar' si succede cum-va comitetului cottensu a alege contra vointiei comitelui supremu pre vre-o căti-va individi mai liberali si ne dependinti, comi-tele supremu ar' pote elude acést'a alegere prin comisiu-nea disciplinaria, a carei-a majoritate ar' fia numita d'in partit'a guvernamentale, asié că, dacă vre unu deregatoriu alesu nu va fia dupa placerea comitelui supremu, acestu-a lu va dá sub diferite preteste pre man'a comisiunei dis-ciplinaria, a carei-a majoritate constá d'in partit'a sa, si asié lu-va amové numai decátu si se va ingriji se-lu substitue prin vre-unulu d'entre omenii sei obedienti.

Trecendu la projectulu de lege alu ministeriului, afiu in §. 20 d'in raportulu comisiunei centrali una modifica-tiune, in carea se dice, că diu-metate d'in comitete va consiste d'in acei cetatieni majoreni, cari voru sei serie si ceti.

Acést'a modificatiune a comis. centrali apesa pre poporulu tierannu. Nu potemu pretinde de la elu se scia serie si ceti; acést'a nu s'a recerutu neci chiaru sub regimulu absolutistiu. (Una voce d'in drept'a: Acést'a e desbatere speciale!)

Candu s'a introdusu limb'a germana, acelor'a cari nu o sciau li s'a concesu unu anumitu tempu, pentru ca se o invetie, ér' acum'a, pentru că nu sciu serie si ceti, acei-a se fia eschisi d'a participá in comitete, cari prin esperin-tie si alte cunoscutie speciali aru fia pote chiamati a intrá in elu ca factori capabili. (Risete in drept'a). Nu e lucru de risu că-ci, dacă locuitorii cetátiloru libere regesci, la cari referesce acestu pasagi, aru fia numai industriari, com-mercianti, advocati, medici si alti onoratori, atunci da, in-tielegu acést'a modificatiune; inse de ora-ce mai toti locui-torii cetátiloru libere regesci, si mai alesu cei d'in cetáti-loru libere regesci d'in Alföld si Transilvania consistu, mare parte, d'in agricultori, asié sp. ca. cei d'in Segedinu, Keeskemét, Körös si Aradu, nu asié voi ca acesti agri-cultori onesti se nu pota fia primiti in comitete numai pentru că, fiindu d'in tempulu vechiu, nu scia serie si ceti (Eschiamári d'in drept'a: Toti sciu!)

Acestu-a a fostu, in scurtu, punctulu de vedere juri-dicu, prin care am aretatu, că intregulu projectu de lege d'in discussiune atátu este de defectuosu, incátu, d'impunc-tulu de vedere juridicu, nu-lu pota adoptá de basa pentru desbaterea speciale.

Voiu trece acum'a la celu-a-laltu punctu de vedere: la analiza politica. (S'audimu!)

Dacă considerámu punctulu de vedere politicu, e evidinte, on. cam., că intregu acestu projectu de lege nu contine alta ce decátu centralisatiunea si estinderea excesiva a poterei guvernului; că-ci §. 26 alu art. de lege III. d'in 1848 dice: „Vechi'a sfera legale a tuturoru jure-dictiuniloru d'in tiera are se sustiena si pre venitoriu in deplin'a ei intrigitate.“

Totu acést'a lege dice in art. XVI. urmatoriele; „Pentru ca se se aduca in amonia constitutiunea organi-sarii municipieloru d'in Ungaria si partile anecate cu li-bertatea generale, ministeriulu se presinte unu projectu de lege relativu la organizarea municipieloru pre basa su-fragiului universalu.

Inse ministeriulu a scribitu selfguvernamentulu prin acestu projectu de lege si a restrinsu represintantia de-mocratica, pre basea carei-a si noi suntemu alesi. Dupa parerea mea, aea se unese si cu a altoru oratori pre-cedenti, basea reprezentantiei democratice, pre carea stá-mu, nu se pote stramutá, fara d'a fia intrebatu poporulu, nece prin ministru, nece prin noi. Asié dara ar' trebui se respectámu cu totii autonomi'a municipieloru, éra de la Dlu ministru asié si asteptatu ca, pentru regularea si organizarea acestoru-a, se fia presintatu unu projectu de lege basatu pre principiulu democraticu conformu direc-tiunei legiloru d'in 1848. Dacă vomu parasí acést'a base, acést'a directiune, apoi se va introduce prin estensiunea poterei excesive a guvernului centralisatiunea, prin cen-tralisatiune dominatiunea arbitraria, éra prin drepturile virili unu non reu socialu, una casta straina, plutocratia, se va introduce una reu, d'in care va resultá una lupta perpetua intre cei avuti si cei seraci. Si apoi tote ace-s-te-a nu insemna progresu ci regresu; tote aceste nu voru desvoltá vietia statului, ci o voru impededá; că-ci unde existe unu reu socialu, acolo conditiunea libertatii, pa-ca publica, inca este periclitata. Si, intre referintiele speciali a le patriei nostre, sustinerea pazei publice este cu atátu mai de doritu, cu cătu la noi existe unu reu politicu-socialu deosebitu: cestiunea nationala. De altmintre, acestu reu numai intr'atát'a se pote considerá ca atare, incátu adeca acést'a cestiune nu s'a resolyatu inca dupa dreptate si ecuitate.

On. condeputatu Hodosiu a memoratu situatiu-nea trista a natiunii nostre; eu voi amplificá observa-tiunile dsale, spunendu, că acést'a situatiune a duratu nu-mai pana la 1868, candu s'a adusu una quasi-lege pentru deslegarea cestiunei nationala; prin acést'a lege se recu-

nosce celu pucinu existintia cestiunei nationali si se dá sperantia, că pretensiunile nationali se voru multumi cátu mai curendu, conformu dreptatii si ecuitatii. Dreptu-ace'a, dupa aducerea articolului de lege 4: d'in 1868, amu fia asteptatu cu totu dreptulu de la on. ministeriu, ca se proceda mai de parte pre acést'a cale; inse ministeriulu nu progres-seza, ci stagnaza, ba chiaru retrogreseza, ce'a ce, necon-siderandu de asta-data alte vatemári, se dovedesce si priu acestu projectu de lege.

Pentru a motivá acést'u projec-u de lege, Dlu mi-nistru sustiene, că estinderea sferei de activitate a comi-telui supremu este reclamata prin referintiele speciali a le patriei nostre. Aceste referintie speciali nu se pota aplicá decátu la nationalitati, că-ci omeni avuti si seraci si elemente deferite sociali existu in eri-ce tiera ca-si le noi, si asié aci numai deferitele nationalitati potu fia intielose. La acestu punctu voi mai reveni, dar' cu tote că la noi existu mai multe nationalitati, acést'a nu este una nenorocire pentru patria. Chiaru si regele S. Stefanu, in consiliile date fiului seu Emericu, dice: „Unius linguae, uniusque moris regnum imbecille et fra-gile est.“ Decr. lib. I. Cap. 6. §. 3. Ore urmeza de aci că, existendu in patria nostra mai multe nationalitati, acést'a se se considere de nenorocire? Asié dara projectulu de lege nu se pote motivá cu acést'a si noi nu potemu fia considerati ca pedece. Mi-pare forte reu, că on. d. mi-nistru alu cultelor si instructiunei publice a facutu la desbaterea acestei cause mai multe observatiuni, in urm'a caroru-a ne silesce a presupune, că acestu projectu de lege este destinatu pentru oprimera nationalitatiloru. — Acelu-a si omu, — numai daca scriitorulu Iosifu Eötvös si ministru Iosifu Eötvös nu este altulu, — declara in operele sale institutate: „Influintia ideelor dominantu a le seclului XIX. a supra statulu“ si „Cestiunea nationala“, mai vertosu in prefatiunea costei d'in urma. . . permiti-mi ca se citescu. . . (Strigári d'in drept'a: N'avemu trebuin-tia, scimu noi ce se scrie acolo) . . . cu tote aceste, asié dorí se-i combatu cuventarea cu inse-si cuvintele sale. . . asié dara declara: „Nu sum de parerea, care nu vede in cestiunea nationala decátu pericle, si sum convinsu, că deslegerea acestei cestiuni, dacă va fia ratecita, ni va pe-riclitá patria, éra dacă va succede, pote se fia cea mai sigura garantia a libertatii nostre; inse cumca, in impre-giurările nostre de fatia, acést'a este cea mai importante cestiune, si că liniscirea spiritelor, salvarea libertatii nostre constitutiunali, ba chiaru si a existintiei nostre po-litice depindu in mare parte de la deslegarea cestiunei memorate, acést'a este afara de tota indoiel'a.“ Apoi: „Cestiunea nationala nu este caus'a numai a unei-a seu a altei-a d'entre nationalitati, ci caus'a comune a tuturoru cetatianiloru, a intregu natiunii, si asié nu se pote resolve definitivu, dacă vomu sprigini dorintiele parti-cularie a le magiariloru, serbiloru, romaniloru, slaviloru, etc., ci numai dacă vomu ave inaintea ochiloru interesele comune a le patriei. Numai de la acést'a procedere depinde resolyerea pacifica a cestiunei nationala, carea va decide a supra viitorului patriei.“

Asié dara, cestiunea nationala nefiindu unu interesu specialu alu vre-unei nationalitati ci una cauza comune a tuturoru-a, trebuie se ne silimu a-o deslegá cu poteri unite. Inse nu prin introducerea unei institutiuni noue, straine si nepopulare, nu prin centralisatiune, ce'a ce observámu in acestu projectu de lege, ci numai prin egalitate, fratite-tate, libertate, representatiune democratica si prin auto-nomi'a deplina a municipieloru. Amu dísu: prin libertate, amu dísu: prin autonomi'a, de-si Dlu ministru Eötvös a declarat in cuventarea sa, că numai prin una asemenea lege centralisatoria se potu multumi pretensiunile nati-onalitatiloru. Inse elu lu voiu combatu éra-si cu propriele sale cuvinte, adeca că numai prin libertate si autonomi'a municipale deplina se potu multumi pretensiunile nationali Dlu ministru Eötvös recunosce acestu adeveru in ope-ra sa: „Cestiunea natiunale“, unde, la pag. 57, dice: Se reclama in interesulu statului una centrali-satiune carea, intr'adeveru, face imposibile desvoltarea nationalitatiloru.“ La pagina 63: „Nu se pote negá că precum legislatiunea nostra dela 1848 n'a avutu nece una data intentiunea d'a nimici cu totulu sistemulu nostru mu-nicipialu: asié, dacă chiaru i amu atribuí acést'a intentiune, nu ar' fia potutu straformá cu totulu sistemulu nostru administrativu, si a nune pentru că conditiunile unei cen-tralisatiuni administrative lipsescu in patria nostra mai multu decátu ori-unde in Europ'a, si pentru că pedecele, cari se opunu introducerei acestui sistemulu, la noi sunt mai mari si aproape neinvinsé.“ La pag. 65: „Si nu trebuie ore se marturisimu chiaru contrariulu despre Ungaria, nu trebuie ore se recunoscemu, că totu trecutulu nostru, ale cerui-a referintie nu s'a schimbatu decátu in tempulu mai nou, repugneza a cestei forme de adm ini-s tratiune (intielege: cea cuprinsa in projectulu de lege); că moravurile nostre contradicu a cestei si-s tem u (adeca sistemulu intentionatu prin projectulu de lege), că clasele nostre mai culte, adeca chiaru acele-a, ale caroru-a pareri sunt decisive in cestiunea organizarei administratiunei — că-ci administratiunea si-alege orga-nele sale d'in ele, — se opunu centralisatiunei si că, in fine, chiaru dacă vomu face abstractiune de la tote aceste,

insu-si miscamentulu natiunale, care se areta asta-di cu atât'a vivacitate in patri'a nostra, pune pedece neinvins centralisatiunei administrative a tieriei."

(Va urm.)

VARIETATI.

** (Unu dialogu.) Diariulu ung. „Szabad Egyház“ publica urmatoriu dialogu care, precum se dîce, ar' fi avutu locu între pap'a Piu IX, si primatele Ungariei Simor. Pap'a: „Tu Primas Ungariei, bene incepisti, sed male finivisti, diabolus te cribravit et devoravit. (Tu, primate alu Ungariei, ai inceputu bine, inse ai finitu reu, diabolulu te-a scuturatu si te a inghititu.) Primatele: „Sanctissime Pater, ecce adsum, ergo diabolus nec me cribravit, nec me devoravit.“ (Prea sante Parinte, éta sum de facia, prin urmare diabolulu neci nu m'a scuturatu neci nu m'a inghititu.)

** (Cercurile militare) d'in Vien'a se sentu forte vatemate, fiindu-cà regele Vilhelmu, in cuventarea sa oficiale càtra delegatii cetâtii Berolinu, a esprimat urmatoriele cuvinte: „Noi ne-amu obicinuitu reu prin victoriele cascigate in doue resbele norocose; de astadata nu vomu scapà asié usioru“, prin cari nu numai cà pune pre Austri'a si armat'a ei pre aceea-si trepta cu armat'a micii Danimarce, ci i arunca publice in facia una desconsiderare, ca care nice cà se pote cugetà mai superba si mai vatematoria.

** (Plage elementari) d'in Maramuresiu primimu scirea intristatoria, cà grandinea a nemieitu recolt'a a 10—20 sate de pre cursulu riurilor Is'a si Visieu, locuite de romani. Asceptàmu ca guvernulu tieriei sè grabesca a constatà daunele intemperate si, amesuratu lipsei si neajunsurilor bietei poporatiuni rurale, sè faca a se dà ajutoriele materiali la tempu si sè nu o lase a perî de fome, cum au lasatu pre victimele justitiei magiare, pre Tofaleni. Ceremu On. D. Corespundintelui nostru informatiuni mai de aproape, adeca date positive despre marimea daunei, pentru ca, amesuratu impregiuràrilor, sè potemu face apelu la generositatea fratiloru de sange si la charitatea crestina.

Sciri electrice.

Parisu, 20. iul. „Journal Officiel“ publica proclamatiunea imperatului Napoleonu càtra poporulu francezu:

Francezi! In vietia poporeloru sunt astu-feliu de momente solemne, in cari onorea natiunale, agitata de fortia, se radica cu una putere neresistibile, predomnesce tote interesele si manuce singuru numai sortea patriei.

Pentru Franci'a a sositu unulu d'entre aceste momente decizitorie. — Prussi'a, facia de care amu aretatu cele mai pacifice sentiminte in decursulu si dupa resbelulu d'in 1866, — n'a voitu sè iè in considerare bun'a nostra vointia si lung'a nostra rabdare. — Apucandu pre calea invasiuniloru fortiate, ea a escitatu pretotindenea neincredere, pretotindenea a silitu la una armare preste mesura si asié a facutu d'in Europ'a nisce castre, in cari domnesce nesiguranti'a, si celu mai imminentu periclu. Unu incidentu d'in urma a descoperitu fatal'a situatiune a referintieloru natiunali si a aretatu tota seriositatea impregiuràrilor. Plangerile nostre facia cu nouele pretensiuni ale Prusiei s'au auditu, ea inse nu le-a tînutu demne de o mai mare consideratiune.

Patri'a nostra a sentitu prin acést'a una mare amaretiune, si indata resunà unu strigàtu de resbelu d'in tote anghiuirile Franciei. Nu ni mai remane alta, decàtu a ni incredintià scritea decisiunei armelor. Noi nu portàmu resbelu contr'a Germaniei, a carei independintia o respectàmu. Noi dorimu, ca poporele, cari formeza marea natiune germana, sè dispuna liberu de sortea lor. Ce se atinge de noi: noi pretindemu a se stabili una astu-feliu de stare a lucrurilor, carea sè ni garanteze securanti'a si sè ni asigure viitoriulu. Noi voimu a cascigà una pace durabile, basata pre adeveratele interese ale poporeloru si a face sè inceteze odata acea stare a lucrurilor, care fortieza tote natiunile a si intrebuintià mediu-locele numai spre a se inarmà un'a contr'a altei-a.

Stendardulu gloriosu, pre care lu desfasiuràmu inca unadata inaintea acelor-u, cari ne provoca, este totu acelu-a si pre care ideele civilizatorie l'au portatu prin Europ'a in timpulu marei revolutiuni. Francezi! elu regresinta aceea-si principie si inspira acelu-a-si sacrificiu. Eu me punu in fruntea acestei brave armate, inanimata de iubirea si detorinti'a de patria. Ea scie de ce este demna, pentru-cà ea vediu cà victori'a i insoci pasii sei prin patru parti ale lunei. Eu mi-iau fetiorulu cu mine,

de-si este încà forte tineru. Elu scie ce detorintie i impune numele ce lu porta si este mandru a luà parte la periclele acelor-u cari se lupta pentru patria. Ddiu se ni binecuvinte nisuintiele!

Unu poporu mare, care apera una cauza drepta, este neinvinsu. Subscr. Napoleonu.

Munichu, 21. iul. Camer'a deputatoru renuncia la continuarea desb. asupr'a bugetulu militariu ordinariu.

Parisu, 21. iul. Prusii, cari la inceputu pareau a se concentrà între Luxenburg si Pflzulu renanu, paru a se concentrà acum la fortaretiel Coblenz si Mainz.

Parisu, 21. iul. „Journal Officiel“ spune: Suditi federatiunei germane de Nordu si aliatii lor potu remanè in Franci'a, pàna atunci, pàna candu voru avè una portare necondamnabile. Admissiunea loru pie teritoriulu francezu se conditiuneza de la una autorizare speciale. Nàile comerciale ale inamicilor, cari de presinte se afla in porturile franceze, primescu unu terminu de 30 dîle pentru plecarea si conductu liberu, éra nàile inimice cu măruri franceze potu descarcà liberu in porturile franceze.

Londr'a, 21. iul. Se asecura, cà flot'a franceza a sositu in marea de ostu.

Bucuresci, 21 iul. Cmer'a s'a inchis. Principele Carolu a intreprinsu, marti, una caletoria pre calea ferata construita de Strusberg si astadi va sosti in Ialomiti'a.

Dresda, 21 iul. Garnison'a prusca a sositu aici. Consululu francezu a caletoritu la Prag'a cu tota famili'a si personalulu consulatu'ul.

Trier, 21 iul. Intre garnison'a d'in Saarbrücken si unu despartimentu de venatori francezi s'a intemplat, in 19. l. c., unu atacu, inse fàra versare de sange.

Basel, 21 iul. Imperatulu Napoleonu a sositu la armata. Cartirulu principalu se afla in Nancy.

Parisu, 22 iul. „France“ de ieri anuncia, cà prusii au parasitu Mainz-ulu si Coloni'a si voru ocupà Coblenz-ulu si lini'a Renului. Generalulu Douai mori pre neasceptate.

Vien'a, 22 iul. Prussi'a a promis statelor germane de media-di cea mai perfecta asigurare a nedependintiei lor. Se afirma, cà francesii voru innaintà spre Pforzheim, evitandu Rastatt-ulu. Armata prusca s'a concentratu între Köln si Mainz. In Cherbourg s'au imbarcatu 15,000 fetiori spre a merge càtra Ittland.

Vien'a, 22 iul. D'in Salisburgi'a si Passau incolò s'au sistatu tote trasurile cu persone. Tota armat'a bavareza a plecatu. — La Vorkum (una insula in Hannover'a, între Ens-ulu de ostu si de vestu) s'au vediatu nài franceze. „Morgenpost“ de asta-di face nesce descoperiri despre unu pactu prusorusescu; Bismark sustiene, cà graniti'a Austriei càtra Rusia o formeza carpatii nordici. Pre mane, Sambeta, este conchiamata una adunare generale a studentilor germani, carei-a i se voru asterne spre decisiune urmatoriele puncte: 1. Sè se faca una colectiune d'in partea studentilor germani-austriaci in favorulu luptatorilor germani raniti; 2. Studentii vienesi ascepta cu sigurantia, cà Austri'a nu va lucrà, nice in neutralitatea sa, nice in casulu unei actiuni eventuale, contr'a desvoltarei unitarie a referintieloru germane.

Berolinu, 23. iul. Primirea voluntariloru in armata s'a sistatu. — Regele va plecà domineca la cartirulu principalu in Frankfurt.

Vien'a, 23. iul. Angli'a dechiarà, cà neutralizarea marei baltice, propusa de Prussi'a, este neesecutabile. Neutralitatea Rusiei se constataza. — „Tagespr.“ comunica, cà flot'a franceza a sositu la Emden, unde a desbarcatu unu corpu de 25,000 fetiori. — Una corvetta (naia iute) franceza prinse, la Malt'a, una naia comerciale d'in Hamburg. Nàile franceze navegeza pre d'inaintea portulu Vilhelmu. — Cererea oficiariloru austriaci, relativa la admiterea in cartirulu principalu pruscu, s'a respinsu sub cuventu, cà atunci ar' trebui sè dèe intrare si oficiariloru altoru poteri neutrale, ceea ce inse se evita d'in principiu. — „W. Ztg“ comunica una publicatiune, carea opresce esportulu si transportulu de arme si munitiune pentru tote confiniel monarcei austriace.

Frankfurt, 23 iul. Principele de corona pruscu inaintea cu rapediune mare pentru a ocupà passurile padurei negre. Se ascepta cu sigurantia, cà in dîlele cele mai de aproape se va intemplà una lovire seriosa in acestu tînutu. In provinci'a renana stau cinci corpuri de trupe prusce.

Stuttgart, 23 iul. In urm'a indicarei

resbelulu d'in partea Bavariei, imperatulu Napoleonu si-schimbà planulu de resbelu. Armat'a franceza va atacà acum prin Pflzulu bavaresu. Se dîce, cà armat'a franceza a inaintatu degià in Pflzulu pana la Neustadt.

Parisu, 23 iul. Pre timpulu absentiei imperatului, regenti'a este concredita unui comitetu parlamentariu permanentu si ministeriului. — Responsulu imperatului la vorbirea presiedinteli corpului legelativu accentua, ca a facutu tote spre a evita resbelulu; dîce, ca concrede tier'a imperatesei, ér' pre fetioru lu ié cu sine in resbelu, ca se invetie a servi tieriei. Imperatulu dîce in fine, ca se increde in rezultatulu armelor. — Una depesia oficiale d'in Strassburg cu dat'a 22. iul. anuncia, cà prusii au aruncatu in aeru podulu de la Kehl, de pre partea dreapta a Renului; exploziunea a fostu infricosiata, turnurile podulu s'au ruinatu.

Vien'a, 23. iul. Ministeriulu compuse asta-di patent'a pentru conchiamarea dietei si totu-una-data unu rescriptu càtra tote dietele, in care se dîce, cà, in acestu momentu importantu pentru intreg'a monarcia, sè se delature tote dorintiele speciale ale tierieloru si sè se adune la sen. imper. càtu se pote mai in graba. — Scirile d'in Berolinu dîcu, cà se voru arangià trei armate germane: armat'a de nordu sub conducerea lui Steinmetz, armat'a centrale sub a principelui Fredericu Carolu, si armat'a de sudu sub conducerea principelui de corona. — „Reuniunea germana“ de aici a arangiatu colectiuni pentru luptatorii germani raniti. — In proclamatiunea ei se dîce: „In acestu momentu de periclu comunu pentru Austri'a si Germani'a trebuie sè se delature tote reminiscentiele anului 1866.“ — Unu telegramu alu „Presei“ spune, cà una naia de resbelu franceza a puscatu, la Helgoland, a supr'a unei nai englese. — In Genu'a, Palermo, Milanu si Padu'a se intemplara demonstratiuni contr'a Franciei. Garibaldi se ascepta la Livorno. — Principele Nicolau Bibescu, care este desemnatu de pretendinte la tronulu romanu (!!!), a sositu ieri aici, caletorindu de la Parisu spre Bucuresci.

Florenti'a, 23. iul. Francesii incepura a-si scote trupele d'in Civita-Vechia.

Petropolea, 23. iul. „Regierungs-Anzeiger“ publica unu comunicatu oficialu, care dîce, cà imperatulu Rusiei si dâ tota silinti'a a evita resbelulu si cà este resolutu a observà una neutralitate stricta, inse numai pana ce evenimentele resbelulu nu voru atinge interesele rusesci.

Berolinu, 24. iul. Statulu majoru n'a parasitu inca Berolinulu. In cercurile militare se vorbesce, ca una lovire mai mare se va intemplà numai la inceputulu lui augustu.

Parisu, 24. iul. Diurnalele de ieri aplauzeza proclamatiunea imperatului. Entusiasmulu de resbelu contr'a Prusiei cresce pre dî ce merge. Numerulu voluntariloru si contribuiriloru patriotice este mare. Se asigura, ca ar' esiste in archive una depesia a lui Benedetti data d'in martiu 1869, carea contine promisiunea lui Bismark si a lui Thile, ca nu se voru invoii la candidatur'a principelui de Hohenzollern.

Florenti'a, 24. iul. „Foi'a oficiale“ de ieri publica una provocare, in carea se dîce, cà Itali'a sta in relatiuni amicabile cu poterile beligeranti, de aceea totu omulu se observe legile neutralitati.

Bursa de Vien'a de la 25. iuliu. 1870.

5% metall.	52.25	Londra	122.75
Imprum. nat.	69.25	Argintu	120.—
Sorti d'in 1860	7.50	Galbenu	6.—
Act. de banca	685.—	Napoleond'or	10.70
Act. inst. cred.	238.—		

Errata

In Nr. 67, faci'a a trei-a, aline'a prima, discursulu dep. Stanescu, in locu de: „§. 60 vorbesce, intr'unu modu forte defectuos, despre vatemarea tribunalulu“, etc. sè se cetesca: §. 60 vorbesce, intr'unu modu forte defectuos, despre vatemarea siedintiei comitetulu cottensu, etc. Totu acolo, ordulu 6, in locu de: „actiunile pentru vatemarea tribunalulu“, sè se cetesca: actiunile pentru vatemarea siedintiei comitetulu cottensu.

Proprietariu si editoriu **ALESANDRU ROMANU**

Redactoru respund. interim. **IONU POBUTIU**.